

AKADEMICKÝ PROGRAM

- 09:00 – 09:30** **Registrácia a profesionálny networking**
- 09:30 – 09:40** **Otvorenie**
Mathilde Koskas, organizátorka, IFLA Women, Špeciálna záujmová skupina pre informácie a knižnice
- 09:40 – 09:50** **Privítanie hostiteľ'a**
Silvia Stasselová, riaditeľ'ka Univerzitetnej knižnice v Bratislave a predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc
- 09:50 – 10:00** **Privítanie partnerských inštitúcií**
Edita Filadelfiová, generálna tajomníčka, Slovenská komisia pre UNESCO
Braňo Tichý, riaditeľ', Človek v ohrození
- 10:00 – 10:30** **Hlavný príhovor**
Dr. Barbara M. Jones, externá spolupracovníčka School of Information, Univerzity Illinois v Urbana-Champaign, USA a bývalá riaditeľ'ka Kancelárie pre intelektuálnu slobodu Americkej asociácie knižníc

ZASADNUTIE I: IDENTIFIKÁCIA A RIEŠENIE INFORMAČNÝCH POTRIEB ŽIEN ŽIJÚCICH V KONFLIKTNÝCH SITUÁCIÁCH

- 10:30 – 10:55** **Informačné potreby a správanie utečienok v Ugande zamerané na vyhľadávanie informácií; Úloha verejných knižníc**
Winy Nekesa Akullo, vedúca pracovníčka knižnice a podpory klientov, Úrad pre verejné obstarávanie a nakladanie s verejným majetkom
Patrick Odong, zástupca hlavného knihovníka, Ugandská kresťanská univerzita

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

Informácie sú významným zdrojom pre rast a prežitie jednotlivca. Knižnice podporujú dosahovanie Ciel'ov trvalo udržateľného rozvoja premost'ovaním medzier v prístupe k informáciám a pomocou vlád, občianskej spoločnosti a obchodu v lepšom pochopení informačných potrieb. Pokrok moderných spoločností a jednotlivcov je vo veľkej miere podmienený poskytovaním správneho druhu informácií v správnej forme a v správnom čase. Informácie sú potrebné na prijímanie správnych rozhodnutí a znižovanie neistoty.

Vojna v Južnom Sudáne prinútila mnohých utečencov vyhľadať azyl v susednej Ugande. Podľa vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) sa Uganda stala domovom pre približne 400 000 utečencov z Južného Sudánu, čo znamená, že je najväčšou hostiteľskou krajinou Východnej Afriky.

V príspevku sa zaoberáme informačnými potrebami utečieniek, výzvami, ktoré musia pri získavaní prístupu k informáciám zdolať, a úlohou verejných knižníc v poskytovaní informácií utečencom.

10:55 – 11:20

Grécke knižnice a ich podpora žien v konfliktných situáciách: aktuálne a nové úlohy

Tonia Arahova, Grécka národná knižnica

V priebehu dvoch predchádzajúcich rokov prešlo Gréckom cestou za lepším životom v Európe 1,3 milióna ľudí utekajúcich pred konfliktom a perzekúciou. Po zatvorení balkánskych hraníc a implementácii dohody medzi EÚ a Tureckom v marci 2016 sa stále viac a viac utečencov presídľuje z táborov do gréckych miest a dúfa, že sa im podarí vybudovať lepšiu budúcnosť pre svoje rodiny.

V dôsledku obmedzení a sprísňovania hraničných kontrol sa prepĺňajú prijímacie a tranzitné zariadenia, zvyšuje sa v nich napätie a riziká pre ženy a dievčatá. Na ženy a dospievajúce dievčatá by sa nemalo v humanitárnej, sociálnej a kultúrnej odozve zabúdať alebo k nim pristupovať len na základe akýchsi dodatočných riešení. Medzi špecifické výzvy v rámci tranzitu patrí rozdelenie rodín, psychosociálny stres a traumy, zdravotné komplikácie, fyzická ujma, úrazy a riziko vykorisťovania a rodového násillia. Jazykové bariéry a kultúrne faktory v kombinácii so zámerom žiadateľov o azyl čo najrýchlejšie sa presunúť cez tranzitnú krajinu sťažujú humanitárnym aktérom poskytovanie najzákladnejších služieb, ako aj identifikáciu a podporu osobitne zraniteľných skupín.

Knižnice ako demokratické otvorené verejné priestory môžu zohrávať kľúčovú úlohu v poskytovaní špecifických informácií ženám žijúcim v konfliktných situáciách vytváraním ústretového bezpečného prostredia, ktoré im a ich deťom bude poskytovať priestor na učenie a zdieľanie.

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

Príspevok sa zameriava na aktuálne projekty v gréckych knižniciach fungujúce v tejto oblasti a navrhuje vytvorenie celonárodnej siete na zabezpečenie inovatívnej funkcie gréckych knižníc v premost'ovaní kultúrnych rozdielov, ktorým musia čeliť ženy nútené opustiť svoje kultúry kvôli konfliktom, a ich integrovanie do európskej kultúry s dôrazom na úlohu knižníc ako hlavných kultúrnych inštitúcií so spoločenským zameraním.

11:20 – 11:45 **Rodová dynamika v ozbrojenom povstaní Boko Haram v severnej Nigérii: zhodnotenie situácie vnútorne vysídlených osôb**

Adetoun A. Oyelude, hlavný knihovník, Ibadanská univerzita, Nigéria

Nkem Osuigwe, riaditeľ Nigerian Book Foundation, Nigéria

Vďaka útoku nigérijskej armády na les Sambisa a ďalšie pevnosti Boko Haram sa podarilo „oslobodiť“ mnoho žien a detí, ktoré boli umiestnené do táborov pre vnútorných vysídlených v severnej Nigérii. Ocitli sa bez domova, bez práce a bez svojich manželov, niektoré aj bez svojich detí. Čelia materiálnej deprivácii a zlému zaobchádzaniu, často sú nútené poskytovať sex výmenou za jedlo, pretože nemajú žiadnu pôdu, ktorú by mohli obrábať a pestovať si potraviny, ktorými by doplnili jedlo poskytované táborom, nemajú informácie o starostlivosti o zdravie, nemajú prístup k lekárskeym službám, nemajú dostatočné zručnosti ani ekonomické príležitosti na zlepšenie svojho života.

Intervencie na úrovni miestnej občianskej spoločnosti, federálnej vlády a medzinárodných darcovských agentúr toho pre zmiernenie utrpenia vnútorných vysídlených veľa neurobili. Prichádza preto čas, kedy je treba pristúpiť k rodovo citlivým intervenciám, ktoré dokážu rozpoznať potreby žien a budú zahŕňať špeciálne upravené a zoskupené informácie špecificky zamerané na ich práva.

V tomto príspevku sa venujeme súčasnému úsiliu, opisu akcií na obhajobu práv tejto skupiny a spôsobom aplikácie teórie Agentúry na preklenutie nedostatku informácií a používania terapie vlastnej identity na pomoc ženám a deťom pri rýchlejšom prekonávaní traumy väznenia, núteného zapojenia do vojnového konfliktu a iných negatívnych udalostí.

11:45 – 12:30 **Panelová diskusia s otázkami a komentármi z publika**
moderuje **Silvia Stasselová**, riaditeľka Univerzitnej knižnice v Bratislave a predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov a knižníc

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

12:30 – 14:00 Obed a prehliadka knižnice

ZASADNUTIE II: ARCHIVOVANIE SPOMIENOK ŽIEN V KONFLIKTNÝCH SITUÁCIÁCH

14:00 – 14:10 **Privítanie**

Mathilde Koskas, organizátorka, IFLA Women, Špeciálna záujmová skupina pre informácie a knižnice

14:10 – 14:35 **Zber a uchovávanie bolestných spomienok utečieniek, ktoré prežili rozdelenie Indie: zhrnutie**

Dr. Trishanjit Kaur, profesor a vedúci katedry knižničnej a informačnej vedy, Pandžábska univerzita, India

Dr. Nirmal Singh, pomocný knihovník, Univerzita veterinárneho lekárstva a vedy Guru Angad Dev, India

Ms. Simran Kaur, študentka práva na Pandžábskej univerzite, India

V auguste 1947 bola India svedkom najrozsiahlejšieho presídlenia obyvateľstva (10-18 miliónov), ku ktorému prišlo v dôsledku získania nezávislosti Pakistanu a Indie. Počas tejto katastrofy v priebehu 2 dní zomreli 2 milióny ľudí a viac ako 10 miliónov bolo vysídlených. Najhoršie toto obdobie zasiahlo ženy, ktoré museli čeliť obrovskej brutalite. Tisíce žien bolo unesených, znásilnených a zohavených. Ženy sa používali ako otrokyne. Keď už neboli užitočné, jednoducho sa ich majiteľ zbavil. Podľa slov britských vojakov a novinárov, ktorí na vlastné oči videli hrôzy nacistických táborov smrti, boli brutality spáchané počas rozdelenia neporovnateľne horšie. V mužoch a ženách zanechali bolestné fyzické a mentálne jazvy.

I keď existuje množstvo písomných záznamov, filmov a fotografií, ktoré zobrazujú bolesť a utrpenie žien, miestne knižnice a múzeá ich systematicky nezberajú ani neuchovávajú. Väčšina týchto žien nikdy nedostala príležitosť vyrozprávať svoje príbehy a zvolila si namiesto toho ticho. Chýba komplexný zdroj informácií, ktorý by poskytoval vyčerpávajúci obraz o tom, čo sa stalo.

Tento príspevok analyzuje rôzne snahy o zobrazovanie a uchovávanie spomienok utečieniek s osobitným odkazom na projekt 1947partitionarchive. Uvádza komplexný zoznam rôznych zdrojov, ktoré sa zameriavajú na uchovávanie spomienok žien, obetí rozdelenia.

14:35 – 15:00 **Dievča a genocída: mapovanie životných skúseností dievčat z prefektúry Gitarama, ktoré prežili rwandskú genocídu v roku 1994**

Dr. Musa Wakhungu Olaka, knihovník Afrických, globálnych a medzinárodných štúdií, Kansaská univerzita, USA

Hlas dievčat, ktoré v 1994 prežili genocídu v Rwande, zostal nevypočutý alebo ho prehlušili hlasy iných preživších. V mnohých tradičných afrických kultúrach vrátane rwandskej sa predpokladá a počíta s tým, že sa dievčatá budú zdržiavať v ústraní a nebudú sa verejne vyjadrovať. Aj to môže byť dôvod, prečo sa v spoločnosti nehovorí o zážitkoch týchto dievčat dôkladne a s dôrazom, aký si zaslúžia. Dôsledky genocídy na tieto dievčatá dol'ahli napriek tomu, že sa ony samé nepodiel'ali na jej plánovaní.

Koncom roka 1999 a začiatkom 2000 zorganizovala zastrešujúca organizácia asociácií preživších genocídy v Rwande z roku 1994, známa pod názvom IBUKA, tábor solidarity ingando, na ktorom sa stretlo takmer 1000 detí, ktoré prežili genocídu. IBUKA požiadala každé dieťa, aby svojimi slovami napísalo svedectvo o tom, čo zažilo v čase začiatku masového vraždenia, v noci 6. apríla 1994, až do svojej záchranu. Väčšinu týchto svedectiev podali dievčatá, ktoré genocídu prežili.

Príspevok sa snaží o analýzu a zmapovanie svedectiev dievčat, ktoré prežili genocídu a pochádzajú z komún Masango, Nyamabuye, Ntongwe, a Mugina v prefektúre Gitarama, kde prebiehalo masové vraždenie počas rwandskej genocídy v 1994.

15:00 – 15:25 **Príbehy žien treba zaznamenávať: prítomnosť žien na Wikipédii**

Dolores Alemany, katedra komunikácie a sociálnej psychológie, Univerzita Alicante, San Vicente del Raspeig, Španielsko

Wikipedia, „osobitý a zaujímavý artefakt ľudského poznania“ (Bellomi & Bonato, 2005), pretrvá. Napriek tomu, že tento produkt XXI. storočia poskytuje prístup k celosvetovým údajom a je úspešným príkladom participatívnej kultúry, zdá sa, že trpí určitými rodovými predsudkami. Bližší pohľad na štatistiku o prítomnosti biografii žien odhalí rozsah, v akom sú tu ženy (ne)dostatočne zastúpené. Fakt, že životopisy vo Wikipédii majú schopnosť zviditeľniť ženy zo všetkých období,

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

by v nás mal vzbudiť pozornosť a vyvolať určité obavy súvisiace prítomnosťou resp. absenciou známych žien v tomto prostredí.

V našom výskume sme sa zamerali na španielske sociálne reformátorky a aktivistky v oblasti boja za práva žien a analyzovali sme obdobie od 30. rokov 20. storočia do španielskej občianskej vojny. Sociálne revolúcie bohužiaľ automaticky neprinášajú ženám rovnosť.

Zvyšovanie povedomia o situácii žien v lokálnom aj medzinárodnom meradle a vytváranie sietí aktivistov sú jedinou zárukou toho, že sa ženy stanú protagonistkami svojich vlastných príbehov. Je veľmi dôležité, aby sa do dobrovoľných redaktorských aktivít na Wikipédii zapojilo viac žien a písalo aktualizované profily brilantných žien, ktoré ešte možno nepoznáme.

15:25 – 15:50

Etika zberu, digitalizácie a prezentácie archívnych materiálov v digitálnom svete

Carolyn Caizzi, vedúca katedry uchovávaní a digitálneho kurátorstva, Northwestern University, USA

Evviva Weinraub, univerzitná knihovníčka pre digitálne stratégie, Northwestern University, USA

V predchádzajúcich rokoch sme boli svedkami výrazného posunu v spôsobe, akým digitálni knihovníci a technickí špecialisti pristupujú ku svojej práci, ktorý vniesol do ich pracovných povinností a činností viac kritického myslenia. Hlbšie pochopenie toho, že technológia, ktorú knižnice používajú na prezentáciu zbierok online nie je len neutrálna a pasívna a ľahko schováva všetky rozhodnutia, ktoré súvisia s výberom, digitalizáciou a prezentovaním zbierok online, ale naopak, transformuje pracovníkov knižnice a spôsoby, akými pristupujú ku svojej práci.

Predstavíme príklady digitalizačných projektov, ktoré upozorňujú na napätie medzi poslaním knižnice – zjednodušenie prístupu k informáciám – a súčasným rešpektovaním komunit a jednotlivcov zastúpených v materiáloch.

Prostredníctvom pohľadu na zachovávanie materiálov, ktoré sa týkajú ohrozených komunit, komunit utekajúcich pred konfliktom alebo bojom, sa prednášajúce budú snažiť prispieť k diskusii o hľadani rovnováhy medzi očakávaniami používateľa archívnych zbierok na výskumné účely, súkromím subjektov zastúpených v archívnych materiáloch, osobami, ktoré rozhodujú o vytvorení online prístupu a praktickými záležitosťami súvisiacimi so zdrojmi potrebnými na zohľadnenie spomínaných obáv pri posudzovaní inštitucionálneho rizika spojeného s projektom.

IFLA Women, Information and Libraries Special Interest Group

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

15:50 – 16:35 **Panelová diskusia s otázkami a komentármi z publika**
moderuje **Mathilde Koskas**, IFLA Women, organizátorka pre informácie a knižnice

16:35 – 16:45 **Záverečný príhovor**
Dr. Barbara M. Jones, externá spolupracovníčka School of Information, Univerzity Illinois v Urbana-Champaign, USA a bývalá riaditeľka Kancelárie pre intelektuálnu slobodu Americkej asociácie knižníc

16:45 **Skupinová fotografia v historickej Lisztovej záhrade**

17:00 **Prehliadka vzácných historických fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave, recepcia a networking v Lisztovej záhrade**

Slovenské partnerské inštitúcie:

Slovak Commission
for United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Spolok slovenských
knihovníkov a knižníc

IFLA Women, Information and Libraries Special Interest Group

16. august 2017
Univerzitná knižnica v Bratislave

Slovenské partnerské inštitúcie:

Slovak Commission
for United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Spolok slovenských
knižovníkov a knižníc